

Týždeň od 2. do 8. septembra 2018

TRETIA MISIJNÁ CESTA (Sk 18–21)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Skutky 18,24–28; Skutky 19,1–40; Skutky 20,1–38; Skutky 21,1–15

ZÁKLADNÝ TEXT

Pravda, pokiaľ ide o môj život, neprikladám tomu nijakú cenu. Záleží mi len na tom, aby som dokončil svoj beh a službu, ktorú som prijal od Pána Ježiša: hlásať evanjelium o Božej milosti. (Sk 20,24)

Lukášov opis Pavlovej tretej misijnej cesty sa začína pomerne stručne a nesúvisle. Text hovorí len o tom, že po nejakom čase strávenom v Antiochii sa Pavol opäť rozhodol vydať na cestu, počas ktorej „postupne prechádzal cez galatskú krajinu a Frýgiu a utvrdzoval všetkých učeníkov“ (Sk 18,23). A teda prvých 2 500 kilometrov jeho putovania opisuje len jedna jediná veta.

Dôvodom je, že stredobodom záujmu cesty bolo mesto Efez, kde Pavol strávil viac času než na ktoromkoľvek inom mieste počas svojich ciest. Z evanjelizačného pohľadu bola jeho služba v Efeze veľmi úspešná. Vplyv Pavlovho kázania zasiahol celú provinciu Malej Ázie (Sk 19,10.26). V tomto období pravdepodobne vznikli zbory v Kolosách, Hierapolise a Laodicei. Pričinil sa o to zrejme Epafras (Kol 4,12.13), jeden z Pavlových spolupracovníkov (Kol 1,7; Filem 1,23). Na tejto ceste je významné aj to, že ide o poslednú Pavlovu cestu zaznamenanú v Skutkoch. Pavol ju podnikol ako slobodný človek. Lukáš zaznamenáva aj Pavlovo putovanie do Ríma, kam však už smeroval ako väzeň.

PAVLOVA SLUŽBA V EFEZE

¹Práve vtedy, keď bol Apollo v Korinte, Pavol prešiel hornatým vnútrozemím a prišiel do Efezu, kde našiel niekoľkých učeníkov. ²Spýtal sa ich: Keď ste uverili, prijali ste Ducha Svätého? Odpovedali mu: Ani sme len nepočuli, že jestvuje Duch Svätý. ³Na to povedal: Akým krstom ste teda boli pokrstení? Oni odpovedali: Jánovým krstom. ⁴Pavol im povedal: Ján krstil krstom pokánia a hovoril národu, aby verili v toho, ktorý prichádza po ňom, to znamená v Ježiša. ⁵Keď to počuli, dali sa pokrstiť v mene Pána Ježiša. ⁶Keď na nich Pavol položil ruky, zostúpil na nich Duch Svätý a hovorili jazykmi i prorokovali. ⁷Bolo ich asi dvanásť. (Sk 19,1–7)

Text v Skutkoch 18,24–28 zaznamenáva, že kým bol Pavol ešte na ceste, do Efezu prišiel kresťan so židovským pozadím – Apollo z Alexandrie. Písmo o ňom hovorí, že to bol „výrečný muž a zbehlý v Písmach“ (Sk 18,24). Skutočnosť, že Apollo bol Ježišovým nasledovníkom, je zrejmá zo spôsobu, akým ho Lukáš opisuje: „Apollo bol poučený o Pánovej ceste. Rozprával so zápalom a múdro; presne učil o Ježišovi...“ (Sk 18,25) Apollo však poznal len krst pokánia, o ktorom kázal Ján Krstiteľ. Napriek tomu, že pomerne dobre poznal Ježišovo učenie, nezažil Turíce a nevedel o krste Duchom.

To je aj dôvod, prečo sa ho ujali Aquila a Priscilla a hovorili mu o ďalších pravdách. Napriek tomu, že Apollo vedel z Písma ukázať, že Ježiš bol Mesiáš Izraela (Sk 18,28), potreboval sa dozvedieť viac o tom, ako Boh pôsobil prostredníctvom svojho Ducha od Ježišovho nanebovstúpenia. Keď sa Apollo rozhodol odísť do Achájska, Aquila a Priscilla urobili pre neho ešte niečo: spolu s ostatnými veriacimi z Efezu mu napísali list adresovaný zborom v Achájsku, aby Apolla prijali (Sk 18,27). To mu umožnilo konať v Korinte veľmi účinnú službu (1Kor 3,4–6; 4,6; 16,12).

Prečítaj si text Skutky 19,1–7. Pokús sa zhrnúť opísanú udalosť vlastnými slovami. Ako je podľa teba možné, že kresťania nevedeli nič o krste Duchom Svätým?

Apollov príbeh je spojený so záznamom stretnutia Pavla s (asi) dvanástimi veriacimi v Efeze, ktorých skúsenosť sa podobala tej Apollovej. Lukáš ich nazýva „učeníkmi“ (Sk 19,1) a Pavol sa ich pýta, či keď uverili, prijali aj Svätého Ducha (Sk 19,2). Z toho jasne vyplýva, že ide o kresťanov. Napriek tomu ich odpoveď na Pavlovu otázku ukazuje, že – podobne ako Apollo – aj oni nasledovali učenie Jána Krstiteľa a neskôr uverili v Ježiša bez toho, aby prežili skúsenosť Turíc. Nemali teda ešte možnosť tešiť sa z hlbšej skúsenosti s Pánom.

„Pavol po príchode do Efezu stretol dvanásť bratov, čo boli podobne ako Apollo učeníkmi Jána Krstiteľa a čo podobne ako on získali poznanie o Kristovom poslaní. Neboli síce takí nadaní ako Apollo, ale svetlo poznania sa snažili šíriť s podobnou úprimnosťou a vierou.“ (AA 282; SA 170)

Na ich „nový“ krst by sme sa mali pozeráť vo svetle tejto jedinečnej situácie. Neprichádzali z inej kresťanskej denominácie a obrátenie pre nich nebolo novou skúsenosťou. Stali sa však súčasťou hlavného prúdu kresťanstva. Kontext tohto príbehu (nadväzuje na príbeh o Apollovi) a skutočnosť, že začali hovoriť jazykmi, naznačuje, že podobne ako Apollo, aj oni mohli byť kresťanskými misionármi. Po krste Duchom dostali moc prinášať svedectvo o Ježišovi Kristovi všade, kam sa vybrali.

- Ako by si niekomu vysvetlil rozdiel medzi Jánovým a Ježišovým krstom? Ako sa prejavuje krst Duchom v živote veriaceho človeka?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

ZNEUŽÍVANIE POHANSTVA V EFEZE

²⁴Istý zlatník menom Demeter vyrábala strieborné Artemidine chrámiky a tým umožňoval remeselníkom nemalý zárobok. ²⁵Raz týchto remeselníkov a robotníkov, ktorí pri tom pracovali, zhromaždil a povedal im: Muži, vidíte, že svoj blahobyť máme z tohto remesla, ²⁶a vidíte a počujete aj to, že tento Pavol presvedčil a zvedol veľmi mnohých nielen v Efeze, ale takmer po celej Ázii. Hovorí, že bohovia urobení ľudskými rukami nie sú bohmi. ²⁷Takto nám hrozí nebezpečenstvo, že naše remeslo stratí vážnosť, že si nebudú vážiť ani chrám veľkej bohyně Artemidy a začne sa rúcať veleba tej, ktorú uctieva celá Ázia i celý svet. (Sk 19,24–27)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V Efeze Pavol pokračoval vo svojom zvyku kázať najprv v synagógach. Keď sa proti nemu postavili protivníci, spolu s novými veriacimi sa presunuli do prednáškovej siene miestneho filozofa a rečníka Tyrana. Pavol dennodenne vyučoval celé dva roky (Sk 19,8–10). Lukáš zhrňa Pavlovu službu v Efeze konštatovaním, že „všetci obyvatelia provincie Ázia, Židia aj Gréci, počuli o Ježišovi“ (Sk 19,10; pozri aj Sk 10,26).

V Skutkoch 19,11–20 Lukáš zaznamenáva niekoľko mimoriadnych zázrakov, ktoré ilustrujú víťazstvo Božej moci v meste, kde boli časté prejavy mágie a rôznych rituálov založených na poverčivosti. Nepochybne, Boh mohol uzdravovať priamo prostredníctvom Pavla. Ale skutočnosť, že uzdravujúcu moc mali aj „šatky a zástery“, ktorými sa ľudia dotkli apoštola (Sk 19,12), môže vyznievať veľmi čudne. Je však pripomenutím spôsobu, akým Ježiš uzdravil ženu trpiacu krvácanosťou (Luk 8,44). Poverčivosť Efezanov mohla viesť Boha k tomu, že konal „neobyčajné divy“, ako o tom hovorí Lukáš (Sk 19,11). Môžeme to považovať za príklad toho, ako Boh naplnil potreby ľudí na ich úrovni poznania.

Po úspešnej službe v Efeze sa Pavol rozhodol opäť zísť do Jeruzalema (Sk 19,21). Lukáš neuvádza dôvod tejto cesty, ale z Pavlových listov vieme, že chcel doručiť prostriedky zo zbierok určených chudobným kresťanom v Jeruzaleme (Rim 15,25–27; 1 Kor 16,1–3). Predchádzajúca pomoc ostatným kresťanom a veľký hladomor počas vlády cisára Klaudia spôsobili, že judskí veriaci sa dostali do núdze. Pavol videl v ich prosbe o pomoc (Gal 2,10) možnosť posilniť nielen ich dôveru v jeho apoštolstvo, ale aj dôveru v cirkev, ktorá bola teraz už veľkým hnutím naprieč rôznymi kultúrami. Pavol sa rozhodol pre cestu do Jeruzalema aj napriek tomu, že vedel o nebezpečenstve, ktorému sa tým vystaví (Sk 20,22,23; Rim 15,31).

Prečítaj si text Skutky 19,23–40 (19,23–41 Roh). Aké boli príčiny vzbury, ktorá vypukla v Efeze? Uvažuj o reakcii Pavla a ostatných veriacich. Čo sa môžeš naučiť z rôznosti ich reakcií?

Nepriateľstvo, s ktorým sa Pavol stretol v Efeze, súviselo okrem iného s pohan-skou bohoslužbou. Vzburá stúpencom bohyně Artemis mohla vážne ohroziť nielen kresťanov v Efeze, ale aj Pavlovu ďalšiu službu. A hoci Demetrova motívacia bola finančná, dokázal svoje pohnútky spojiť s náboženstvom a zneužiť ho. Význam kultu bohyně Artemis ilustruje aj skutočnosť, že grécky filozof Herodotos zaradil Artemidin chrám v Efeze medzi sedem divov sveta.

APLIKÁCIA

- **Prečítaj si text Sk 19,27. Všimni si, ako umne Demeter spojil náboženské uctievanie s obavou o svoje finančné príjmy. Prečo musíme byť ako kresťania opatrní, aby sme našu vieru nezneužívali rovnakým spôsobom? Ako inak je možné zneužívať vieru? Ako sa dá brániť proti ľuďom, ktorí vieru zneužívajú na svoje vlastné ciele?**

ZHROMAŽDENIE V TROADE

⁷Ked' sme sa prvý deň po sobote zišli na lámanie chleba, Pavol sa s nimi rozprával, lebo na druhý deň chcel odcestovať. Reč pretiahol až do polnoci. ⁸V hornej sieni, kde sme boli zhromaždení, svietilo mnoho lámp. ... ¹¹Potom sa vrátil hore, lámal a jedol chlieb a dlho, až do svitania, rozprával. Potom odišiel. (Sk 20,7.8.11)

Po vzbure v Efeze (Sk 19,23–41) sa Pavol rozhodol mesto opustiť. Hoci pôvodne plánoval ísť priamo do Jeruzalema (Sk 20,1–3), napokon si cestu predĺžil a navštívil Macedónsko a Achájsko. Na tejto ceste ho sprevádzali zástupcovia niektorých kresťanských zborov vzniknutých z bývalých pohanov (Sk 20,4).

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text Sk 20,7–12. Tento text býva niekedy používaný ako argument, že prví kresťania už neslávili ako svätý deň sobotu, ale nedeľu. Ide o presvedčivý argument? O čom hovorí tento text? Ako mu rozumieš?

Pavlova zastávka v Troade sa končila stretnutím „prvý deň po sobote“ (Sk 20,7). Veriaci sa spolu zišli, aby „lámali chlieb“, čo veľmi pravdepodobne odkazuje na úkon večere Pánovej – či už súčasťou bolo alebo nebolo aj spoločné jedlo, ako to bývalo už od prvých dní cirkvi v Jeruzaleme (Sk 2,42.46). Skutočnosť, že sa v súvislosti s Troadou nespomína kalich ani modlitby, nevylučuje túto možnosť. Tento príbeh sa často používa ako dôkaz, že v Pavlových časoch – prinajmenšom v zboroch bývalých pohanov – bola sobota nahradená nedeľou ako dňom bohoslužby.

Skôr, ako niečo také môžeme tvrdiť, musíme z textu pochopiť, nielen v ktorý deň sa vlastne kresťania zišli na tomto stretnutí, ale aj charakter tohto zhromaždenia. V texte sa hovorí o tom, že na stretnutí svietilo „mnoho lámp“ (Sk 20,8), že Pavol rozprával až do polnoci (Sk 20,7), a že po vzkriesení Eutycha, ktorý zaspal a vypadol z okna (Sk 20,9), stretnutie pokračovalo až do svitania (Sk 20,11). To všetko jasne ukazuje, že išlo o večerné (a nočné) stretnutie.

Otázkou je, či išlo o večer pred nedeľou alebo po nedeľu. Odpoveď vychádza z toho, aký spôsob počítania používal Lukáš – či išlo o židovský systém (od západu do západu) alebo rímsky (od polnoci do polnoci). Ak išlo o židovský spôsob, potom sa stretnutie odohralo v sobotu večer (pred nedeľou), ak o rímsky spôsob, stretnutie sa odohralo v nedeľu večer (pred pondelkom).

Kontext veršov Sk 20,7–12 ukazuje, že aj keby sa stretnutie uskutočnilo v nedeľu večer (a v noci), nešlo o pravidelné bohoslužobné zhromaždenie, ale mimoriadne stretnutie súvisiace s Pavlovým odchodom, ktorý sa udial nasledujúce ráno. Je ťažké si predstaviť, ako by táto ojedinelá a mimoriadna udalosť mohla podporovať zavedenie nového bohoslužobného dňa – nedele namiesto tradičnej soboty.

- **Uvažuj o všetkých dôvodoch pre platnosť zachovávaní soboty ako siedmeho dňa. Akým spôsobom potvrdzuje biblické svedectvo o zachovávaní soboty, ktoré sa ťahne celým Písmom, identitu našej cirkvi a povolanie hlásať posolstvo troch anjelov celému svetu?**

APLIKÁCIA

MILÉT – PAVLOVA ROZLÚČKA

²²A teraz, hľa, Duch ma núti ísť do Jeruzalema, hoci neviem, čo ma tam čaká.

²³Viem len to, čo mi Duch Svätý v každom meste ohlasuje, že ma čaká väzenie a súzenie. ²⁴Pravda, pokiaľ ide o môj život, neprikladám tomu nijakú cenu. Záleží mi len na tom, aby som dokončil svoj beh a službu, ktorú som prijal od Pána Ježiša: hlásať evanjelium o Božej milosti. (Sk 20,22–24)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Počas svojej cesty do Jeruzalema sa Pavol zastavil aj v meste Milét, kam pozval zástupcov efezského zboru, aby im predniesol svoje záverečné posolstvo.

Prečítaj si text Sk 20,15–37. Uved' hlavné témy, o ktorých Pavol hovoril pri rozlúčke s veriacimi v Efeze. Ktorá z týchto tém ťa zaujala najviac? Prečo? Čo sa z Pavlovho rozprávania môžeš naučiť?

Keď si Pavol naplánoval novú cestu, jej cieľom mala byť Hispánia (terajšie Španielsko, pozri Rim 15,22–29). Predtým chcel ešte zájsť do Jeruzalema a cestou do Hispánie bol rozhodnutý navštíviť Rím. Pavol predpokladal, že sa už nikdy nebude môcť vrátiť do Malej Ázie. Preto sa vo svojej reči sústredil najprv na akési zhodnotenie rokov strávených v Efeze. Nehovoril však len o minulosti a o svojom pôsobení u Efezanov. Zameral sa aj na budúcnosť a hovoril o neistote, ktorá ho čaká v súvislosti s návštevou Jeruzalema (Sk 20,22.23).

Pavlove obavy boli opodstatnené. Niektorí veriaci v Jeruzaleme sa na neho stále pozerali s určitou dávkou nedôvery – či dokonca nepriateľstva. Dôvodom bola nielen Pavlova minulosť prenasledovateľa cirkvi, ale aj skutočnosť, že pri hlásaní evanjelia nevyžadoval od pohanov obriezku (Sk 21,20–26). Pre židovských vodcov nebol Pavol ničím iným než zradcom a odpadlíkom (Sk 23,1.2). Aj z dôvodu neschopných rímskych miestodržiteľov Judeu v polovici prvého storočia ovládli rôzne revolučné a národné ideály. Táto atmosféra mala vplyv na všetky oblasti židovskej spoločnosti – vrátane cirkvi. V tomto kontexte sa z bývalého farizeja pôsobiaceho medzi pohanmi automaticky stávala *persona non grata* (Sk 21,27–36).

Pavol sa však vo svojom príhovore Efezanom zameral aj na ďalšie súvislosti. V Skutkoch 20,28–31 im hovorí, ako by sa mali vysporiadať s problémom falošných učiteľov, ktorých prirovnal k „dravým vlkom“, ktorí sa budú snažiť zničiť stádo a odviesť ho od pravdy. Nebezpečenstvo falošných učiteľov nie je teda novým fenoménom – v cirkvi bolo prítomné už od jej začiatku. Ako povedal Šalamún v inom čase a kontexte: „Niet nič nové pod slnkom.“ (Sk 1,9) Dejiny kresťanskej cirkvi odhaľujú ohromujúce škody, ktoré spôsobili falošní učelia v cirkvi – a prostredníctvom cirkvi aj neveriacim ľuďom. Tento problém bude v cirkvi prítomný až do konca (2Tim 4,3).

Pavol mal toho na srdci veľmi veľa, uvažoval o mnohých nebezpečenstvách, ktoré hrozili cirkvi a aj jemu samotnému. Napriek tomu zostával verný Ježišovi Kristovi a hlásaniu evanjelia.

APLIKÁCIA

- **Prečítaj si text 2Kor 4,8–14. Kedy si sa naposledy cítil sužovaný, bezradný, zúfalý, opustený alebo zmietaný? Ktoré z Pavlových myšlienok ti prinášajú povzbudenie? V čom? Na čo sa Pavol spolieha najviac?**

TÝRUS A CÉZAREA

¹⁰Ked' sme tam boli niekoľko dní, prišiel z Judska istý prorok menom Agabos. ¹¹Prišiel k nám, vzal Pavlov opasok, zviazal si nohy aj ruky a povedal: Duch Svätý hovorí toto: Muža, ktorému patrí tento opasok, takto zviažu Židia v Jeruzaleme a vydajú ho do rúk pohanov. ¹²Ked' sme to počuli, my aj domáci sme Pavla prosili, aby nešiel do Jeruzalema. ¹³Ale on odpovedal: Čo to robíte, prečo plačete a trháte mi srdce? Ved' ja som pripravený pre meno Pána Ježiša dať sa nielen zviazať, ale v Jeruzaleme aj zomrieť. ¹⁴Kedže sa nedal prehovoriť, prestali sme naliehať a povedali sme: Nech sa stane Pánova vôľa. (Sk 21,10–14)

Od zastávky v Miléte Lukáš zaznamenáva Pavlovo putovanie oveľa podrobnejšie. Apoštol strávil počas svojej cesty do Jeruzalema celý týždeň v Týre, ktorý sa nachádza na pobreží Fenície (Sk 21,1–6). Pavol tento čas venoval miestnym kresťanom, ktorý ho – z vnuknutia Ducha – varovali, aby nechodil do Jeruzalema.

Na prvé prečítanie môžeme v texte objaviť určité napätie. Kým Pavol hovorí, že ho Duch „núti ísť do Jeruzalema“ (Sk 20,22), veriaci v Týre „z vnuknutia Ducha“ (Sk 21,4) Pavla pred cestou do Jeruzalema vystríhali. Keď Lukáš prvýkrát spomína Pavlov plán ísť do Jeruzalema, hovorí, že „si Pavol zaumienil, že... pôjde do Jeruzalema“ (Sk 19,21). V gréčtine text znie *et cheto en tó pneumatí* a je možné ho vyjadriť slovami: „Pavol sa rozhodol (mal v úmysle) v Duchu“ (podobne prekladá Roháček). Text naznačuje, že Pavlovo rozhodnutie bolo v súlade s (alebo inšpirované) Duchom, nie že išlo o rozhodnutie, ktoré Pavol robil na základe vlastného chcenia alebo múdrosti.

Ako je teda možné, že kým Pavol robí pod vedením Ducha rozhodnutie ísť do Jeruzalema, veriaci ho – z vnuknutia toho istého Ducha – pred touto cestou varujú? Duch zjavil týrskym kresťanom nebezpečenstvo, ktoré Pavla čaká, a preto ho v obavách varujú, aby od svojho rozhodnutia upustil. Ani samotný Pavol si totiž nebol istý, čo ho v Jeruzaleme čaká (Sk 20,22.23).

Prečítaj si text Sk 21,10–14. Ako tento text vysvetľuje nielen Boží zámer, aby Pavol išiel do Jeruzalema, ale aj obavy veriacich o Pavlov osud? Aký postoj by si bol v podobnej situácii v pokušení zaujať ty (na mieste Pavla a na mieste veriacich)?

O prorokovi Agabovi z Jeruzalema sa hovorí už v Sk 11,27–30 v súvislosti s jeho predpoveďou celosvetového hladu. Agabove slová o Pavlovi sa podobajú niektorým starozmluvným „hraným“ proroctvám (pozri Iz 20,1–6 a Jer 13,1–10). Slúži ako názorná ukážka toho, čo sa Pavlovi stane, keď príde do Jeruzalema a ako ho jeho nepriatelia vydajú pohanom (Rimanom).

Pavlovi spoločníci vzali Agabovo posolstvo ako varovanie, nie ako proroctvo, a tak sa snažili apoštola za každú cenu presvedčiť, aby do Jeruzalema nechodil. A hoci Pavla ich reakcia hlboko dojala, bol rozhodnutý dokončiť svoje poslanie aj za cenu vlastného života. Neporušenosť evanjelia a jednota cirkvi boli pre Pavla dôležitejšie ako vlastná bezpečnosť a vlastné záujmy.

- **Pavol pokračoval v ceste, ktorú mu ukazoval Boh aj napriek tomu, že sa neustále stretával s ohováraním, nepochopením a zlým zaobchádzaním. Ako sa môžeš naučiť konať podobne?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Úspešné zvestovanie evanjelia opätovne vyvolalo hnev židovských vodcov. Zo všetkých strán prichádzali správy o tom, ako sa šíri nové učenie, ktoré Židov zbavuje povinnosti zachovávať obradným zákonom predpísané zvyky a pohanom priznáva tie isté výsady, z ktorých sa tešia Židia ako Abrahámove deti. ... [Pavlovo] dôrazné tvrdenie, že už niet Gréka ani Žida, obriezky ani neobriezky (Kol 3,11), pokladali nepriateľa za bezočivé rúhanie, a preto sa rozhodli, že jeho hlas treba umlčať.“ (AA 390; SA 234)

„Tak skormútený nešiel apoštol nikdy predtým do Jeruzalema. Vedel, že tam nájde len málo priateľov a mnoho nepriateľov. Blížil sa k mestu, ktoré zavrholo a ukrížovalo Božieho Syna a nad ktorým sa teraz sťahovali hrozivé mraky Božieho hnevu. Spomenul si, ako on sám bol zaujatý proti Kristovým nasledovníkom a prenikol ho najhlbší súcit so svojimi oklamanými súkmeňovcami. ... Apoštol teraz nemohol rátať ani s účasťou a podporou svojich bratov vo viere. Neobrátení Židia, ktorí mu boli ustavične v päťách, šírili o ňom a o jeho práci tie najodpornejšie chyry nielen po Jeruzaleme osobne, ale aj listami. Niektorí veriaci, a to aj spomedzi apoštolov a starších, prijímali tieto správy ako pravdivé a nijako sa nesnažili vyvrátiť ich, ba neprejavovali ani túžbu s Pavlom sa zjednotiť.“ (AA 397.398; SA 239)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Uvažujte o Pavlovej situácii. Odmietli ho jeho vlastní súkmeňovci, ktorí neverili v Ježiša. Dokonca aj Židia, ktorí v Ježiša verili, pozerali sa na Pavla s podozrením, že búra „medzníky“ a „základné kamene“ ich viery. Aj mnohí pohania sa stavali nenávisťne k posolstvu, ktoré kázal. Napriek tomu Pavol pokračoval vo svojej službe. Prečo? Čo si môžeme vziať z jeho životnej skúsenosti?
2. Vráťte sa k aplikačnej otázke na pondelok. Prečo je zneužívanie viery (náboženstva) také nebezpečné? Ako sa dá odhaliť? Aké sú vaše osobné skúsenosti s takýmto postupom? Ako sa voči nemu dá brániť?
3. Uvažujte o argumentoch, ktoré ľudia používajú ako dôkaz, že sobotu už svätiť nemusíme, alebo že Biblia hovorí o zmene svätenia zo soboty na nedeľu. Aké odpovede máte na tieto argumenty? Ako viete ukázať, že zachovávanie soboty nie je ani podmienkou spasenia a ani požiadavkou, ktorá by bola viac zákonnícka než dodržiavanie ostatných Božích prikázaní?